บทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1

The Role of School Administrators in Promoting Classroom Action Research among Teachers under Nong Bua Lam Phu Primary Educational Service Area Office 1

นิรุศน์ พรมมหาชัย[1] และอภิสิทธิ์ บุญยา[2]
วิทยาลัยนครราชสีมา
Nirut Phrommachai[1] and Apisit Boonya [2]
Nakornratchasima College
Corresponding Author's E-mail: apisit@nmc.ac.th

(Received: 29 April, 2025; Revised: 8 July, 2026; accepted: 8 July, 2026)

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 และ 2เปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 จำแนกตามระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงานและประสบการณ์ในการทำวิจัย ตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ได้แก่ ครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 จำนวน 306 คน ซึ่งกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของ Krejcie and Morgan (1970) จากนั้นดำเนินการสุ่มตัวอย่างแบบอย่างง่าย (Simple Random Sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม จำนวน 2 ตอนมีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.60–1.00 โดยมีค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 0.95 สถิติที่ใช้การวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการทดสอบค่าที (t-test)

ผลการวิจัยพบว่า

1. บทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 โดยรวมมีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก โดยลำดับที่หนึ่งได้แก่ ด้านการให้ความสำคัญกับการวิจัยในชั้นเรียน

2. ผลเปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของครูในโรงเรียนจำแนกตามระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงานและประสบการณ์ในการทำวิจัยโดยรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

คำสำคัญ : การส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียน, ครูผู้สอน, หนองบัวลำภู, บทบาทของผู้บริหาร

Abstract

The purposes of this research were to: (1) examine the level of school administrators' roles in promoting classroom action research among teachers under Nong Bua Lam Phu Primary Educational Service Area Office 1, and (2) compare administrators' roles in promoting classroom action research classified by educational level, work experience, and research experience. The sample consisted of 306 teachers under the Nong Bua Lam Phu Primary Educational Service Area Office 1, determined using Krejcie and Morgan's (1970) sampling table and selected through simple random sampling. The research instrument was a two-part questionnaire with an Index of Item–Objective Congruence (IOC) ranging from 0.60 to 1.00. The overall reliability coefficient of the questionnaire was 0.95. Data were analyzed using percentage, mean, standard deviation, and independent samples t-test.

The findings revealed that:

1. The overall level of school administrators' roles in promoting classroom action research was rated at a high level. The highest-rated aspect was the emphasis on the importance of classroom action research.

2. The comparison results indicated that teachers with different educational levels, work experience, and research experience had no statistically significant differences in their perceptions of administrators' roles in promoting classroom action research.

Keywords: Promotion of Classroom Action Research, Teachers, Nong Bua Lam Phu, Administrative roles

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ภายใต้กระแสการปฏิรูปการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่มุ่งเน้นการพัฒนาผู้เรียนให้มีทักษะการคิดวิเคราะห์ การแก้ปัญหา และการเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์ “การวิจัยในชั้นเรียน” (Classroom Action Research) ได้กลายเป็นเครื่องมือสำคัญในการยกระดับคุณภาพการจัดการเรียนรู้ของครูอย่างเป็นระบบ โดยช่วยให้ครูสามารถวิเคราะห์ปัญหาที่เกิดขึ้นจริงในห้องเรียน ออกแบบแนวทางแก้ไข และพัฒนากระบวนการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับบริบทของผู้เรียนได้อย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ การวิจัยในชั้นเรียนยังสะท้อนถึงความเป็นครูมืออาชีพที่ใช้กระบวนการวิจัยเป็นฐานในการพัฒนางานสอนของตนเอง ไม่ได้จำกัดอยู่เพียงการจัดการเรียนการสอนตามแผนเท่านั้น แต่เป็นการเรียนรู้และปรับปรุงการปฏิบัติงานไปพร้อมกัน จากการศึกษาพบว่า การวิจัยในชั้นเรียนมิได้เป็นเพียงภาระงานตามเกณฑ์การประเมินวิทยฐานะ แต่ยังเป็นวัฒนธรรมการทำงานที่ช่วยส่งเสริมให้ครูเกิดการคิดค้นนวัตกรรมใหม่ ๆ ในการจัดการเรียนรู้ และพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น (จารี อ้นนาค, 2015; Thongpaeng, Dhedchawanagon, & Dhamatrakool, 2024)

อย่างไรก็ตามการขับเคลื่อนให้ครูสามารถดำเนินการวิจัยในชั้นเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ จำเป็นต้องอาศัยปัจจัยสนับสนุนที่สำคัญ โดยเฉพาะ “บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา” ซึ่งเป็นผู้นำทางวิชาการที่มีหน้าที่ใน

การกำหนดวิสัยทัศน์ สนับสนุนทรัพยากร และสร้างบรรยากาศที่เอื้อต่อการวิจัยในโรงเรียน ผู้บริหารที่มีประสิทธิภาพจะต้องทำหน้าที่เป็นผู้อำนวยความสะดวกในการลดภาระงานอื่นของครู พร้อมทั้งส่งเสริมการนิเทศติดตามอย่างเป็นระบบ เพื่อให้ครูสามารถพัฒนางานวิจัยได้อย่างต่อเนื่อง (ณทธรา มณีวรรณ & สุภาวดี ลาภเจริญ, 2021; คณินณัช กลิ่นหอม, 2017) ในทางตรงกันข้ามหากผู้บริหารสถานศึกษาให้ความสำคัญกับงานด้านธุรการมากกว่างานวิชาการ หรือขาดการสนับสนุนเชิงระบบ อาจส่งผลให้ครูขาดแรงจูงใจในการทำวิจัย และมองว่าการวิจัยเป็นเพียงภาระงานมากกว่าจะเป็นเครื่องมือพัฒนาผู้เรียน ส่งผลให้คุณภาพของงานวิจัยในชั้นเรียนลดลงและขาดความต่อเนื่อง (มนัสนันท์ สิทธิศักดิ์, 2022)

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้อง พบว่าบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนมีหลายมิติ ทั้งการสนับสนุนด้านงบประมาณ การสร้างขวัญและกำลังใจ การจัดอบรมพัฒนาครู รวมถึงการสร้างเครือข่ายการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในรูปแบบชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ซึ่งช่วยให้ครูสามารถพัฒนางานวิจัยได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น (ปัญญา คณะเมธ, 2017; อภิชญา กิ่งแก้ว & ณัฐวุฒิ สัพโส, 2025) นอกจากนี้การส่งเสริมงานวิจัยในชั้นเรียนยังต้องอาศัยการบูรณาการร่วมกันระหว่างผู้บริหาร ครู และชุมชน โดยผู้บริหารควรสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่เอื้อต่อการเรียนรู้และการวิจัย เช่น การยกย่องเชิดชูครูผู้ทำวิจัย การจัดเวทีนำเสนอผลงาน และการสนับสนุนการนำผลวิจัยไปใช้จริงในห้องเรียน ซึ่งจะช่วยเพิ่มแรงจูงใจภายในของครูและทำให้การวิจัยเกิดผลเชิงคุณภาพมากยิ่งขึ้น (คณินณัช กลิ่นหอม, 2017; Thongpaeng et al., 2024)

สำหรับบริบทของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 ซึ่งมีสถานศึกษาหลากหลายทั้งโรงเรียนขนาดเล็กและขนาดกลาง พบว่าความแตกต่างด้านทรัพยากร บุคลากร และความพร้อมของโรงเรียน ส่งผลต่อคุณภาพและความต่อเนื่องของการวิจัยในชั้นเรียนของครูอย่างชัดเจน โดยโรงเรียนขนาดเล็กมักมีข้อจำกัดด้านเวลาและภาระงานของครูที่ต้องรับผิดชอบหลายหน้าที่ ทำให้การทำวิจัยไม่ต่อเนื่องและมีข้อจำกัดมากกว่าโรงเรียนที่มีความพร้อมกว่า ความแตกต่างนี้สะท้อนว่าการวิจัยในชั้นเรียนไม่ได้ขึ้นอยู่กับครูเพียงอย่างเดียว แต่เกี่ยวข้องอย่างใกล้ชิดกับบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษา หากผู้บริหารให้ความสำคัญกับงานวิชาการ สนับสนุนทรัพยากร และมีระบบนิเทศติดตามที่เหมาะสม จะช่วยส่งเสริมให้ครูสามารถทำวิจัยได้อย่างมีคุณภาพและต่อเนื่อง ในทางกลับกัน หากขาดการสนับสนุนด้านวิชาการอย่างจริงจัง งานวิจัยมักถูกมองเป็นเพียงภาระงานมากกว่ากระบวนการพัฒนาผู้เรียน (ปัญญา คณะเมธ, 2017; มนัสนันท์ สิทธิศักดิ์, 2022)

ดังนั้นการศึกษาบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนจึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง ทั้งในด้านการพัฒนานโยบายการศึกษา การพัฒนาครู และการยกระดับคุณภาพผู้เรียนอย่างยั่งยืน ผลการวิจัยที่ได้จะเป็นข้อมูลสำคัญในการกำหนดแนวทางการบริหารสถานศึกษาที่เหมาะสมกับบริบทพื้นที่ และช่วยส่งเสริมให้เกิดวัฒนธรรมการวิจัยในโรงเรียนอย่างแท้จริง (ณทธรา มณีวรรณ & สุภาวดี ลาภเจริญ, 2021; อภิชญา กิ่งแก้ว & ณัฐวุฒิ สัพโส, 2025)

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1

2. เพื่อเปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 จำแนกตามระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน และประสบการณ์ในการทำวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

1.ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 จำนวนทั้งสิ้น 1,537 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1, 2567) ส่วนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 จำนวน 306 คน ซึ่งกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของ Krejcie and Morgan (1970) จากนั้นดำเนินการสุ่มตัวอย่างแบบอย่างง่าย (Simple Random Sampling) เพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นตัวแทนของประชากรอย่างเหมาะสม

2.เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาครั้งนี้ คือ แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยอาศัยการศึกษาแนวคิดจากตำรา เอกสาร งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และการปรึกษาผู้เชี่ยวชาญ เพื่อให้เครื่องมือมีความตรงตามเนื้อหาและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการศึกษา ลักษณะของแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) ได้แก่ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน และประสบการณ์ในการทำวิจัย

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 มีลักษณะเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ ตามแนวคิดของลิเคิร์ท (Likert)

3.การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือ

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือในการศึกษาครั้งนี้ ผู้วิจัยเริ่มจากการศึกษาแนวคิดทฤษฎีการจูงใจ เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง รวมถึงการสร้างแบบสอบถามตามแนวคิดของลิเคิร์ท (Likert) โดยแบ่งเป็น 2 ตอน ได้แก่ ข้อมูลสถานภาพผู้ตอบจำนวน 3 ข้อ และข้อคำถามเกี่ยวกับบทบาทของผู้บริหารจำนวน 25 ข้อ จากนั้นนำเสนออาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่านเพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาและโครงสร้าง พบว่ามีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.60–1.00 แล้วจึงปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะ ก่อนนำไปทดลองใช้ (Try-Out) กับครูที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 2 และวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นด้วยสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach’s Alpha) ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .95 แสดงว่าเครื่องมือมีความเชื่อมั่นในระดับสูงและเหมาะสมสำหรับการเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัย

4.การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามลำดับขั้นตอน โดยเริ่มจากการขอหนังสือราชการจากคณะศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยนครราชสีมา เพื่อนำไปใช้ประกอบการขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล จากนั้นนำหนังสือดังกล่าวเสนอต่อผู้บริหารสถานศึกษาในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 306 คน เพื่อขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม ต่อมาผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้องและลดความคลาดเคลื่อน พร้อมทั้งตรวจสอบความครบถ้วนของแบบสอบถามทุกฉบับ พบว่าได้รับแบบสอบถามคืนครบถ้วนสมบูรณ์ทุกฉบับ จากนั้นจึงนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูลตามวิธีการทางสถิติ

5.การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลครบถ้วนแล้ว ผู้วิจัยได้ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม จากนั้นทำการให้คะแนน ลงรหัส และประมวลผลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ โดยการวิเคราะห์ข้อมูลเริ่มจากข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน และประสบการณ์ในการทำวิจัย โดยใช้ค่าความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage) ต่อมาวิเคราะห์ระดับบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียน โดยใช้ค่าเฉลี่ย ($\bar{x}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) แล้วเปรียบเทียบกับเกณฑ์การแปลผล 5 ระดับ จากนั้นวิเคราะห์เปรียบเทียบตามระดับการศึกษาโดยใช้ t-test (Independent Samples) และเปรียบเทียบตามประสบการณ์ในการทำงานและการทำวิจัยโดยใช้ One-way ANOVA (F-test) โดยกำหนดระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ .05 เพื่อสรุปผลการวิจัยอย่างมีความน่าเชื่อถือ

ผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาระดับบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของครูในโรงเรียน

รายการ	ผู้ตอบ (n = 306)		ระดับ	ลำดับที่
	$\overline{X}$	SD		
1. ด้านการส่งเสริมให้เกิดความสำเร็จของงานวิจัยในชั้นเรียน	3.70	0.65	มาก	3
2. ด้านการมีความรับผิดชอบต่อครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียน	3.76	0.58	มาก	2
3. ด้านการให้ความสำคัญกับการวิจัยในชั้นเรียน	3.83	0.48	มาก	1
4. ด้านการให้ความยอมรับนับถือครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียน	3.58	0.71	มาก	4
5. ด้านการส่งเสริมความก้าวหน้าในตำแหน่งการงานของครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียน	3.57	0.71	มาก	5
รวม	**3.69**	**0.63**	**มาก**	

จากตารางที่ 1 พบว่า บทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 โดยรวมมีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\overline{X}$ = 3.69) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ด้านการให้ความสำคัญกับการวิจัยในชั้นเรียน ($\overline{X}$ = 3.83) รองลงมาคือ ด้านการมีความรับผิดชอบต่อครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียน ($\overline{X}$ = 3.76) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านการส่งเสริมความก้าวหน้าในตำแหน่งการงานของครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียน ($\overline{X}$ = 3.57)

2. ผลเปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 จำแนกตามระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน และประสบการณ์ในการทำวิจัย

ตารางที่ 2 เปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของครูในโรงเรียน จำแนกตามระดับการศึกษา

รายการ	ระดับการศึกษา				t - value	P
	ปริญญาตรี (n = 200)		สูงกว่าปริญญาตรี (n = 106)			
	$\overline{X}$	SD	$\overline{X}$	SD		
1. ด้านการส่งเสริมให้เกิดความสำเร็จของงานวิจัยในชั้นเรียน	3.71	0.28	3.68	0.29	0.64	0.52
2. ด้านการมีความรับผิดชอบต่อครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียน	3.77	0.23	3.75	0.27	0.54	0.59
3. ด้านการให้ความสำคัญกับการวิจัยในชั้นเรียน	3.83	0.19	3.83	0.23	0.05	0.96
4. ด้านการให้ความยอมรับนับถือครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียน	3.62	0.53	3.52	0.65	0.97	0.33
5. ด้านการส่งเสริมความก้าวหน้าในตำแหน่ง การงานของครูผู้ทำวิจัย ในชั้นเรียน	3.61	0.53	3.50	0.62	1.04	0.30
รวม	**3.71**	**0.35**	**3.66**	**0.41**	**1.01**	**0.32**

จากตารางที่ 2 พบว่าบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 จำแนกตามระดับการศึกษาโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

ตารางที่ 2 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน บทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน

รายการ	แหล่งความแปรปรวน	SS	df	MS	F	p
1. ด้านการส่งเสริมให้เกิดความสำเร็จของงานวิจัยในชั้นเรียน	ระหว่างกลุ่ม	0.08	3	0.03	0.32	0.81
	ภายในกลุ่ม	10.44	302	0.08		
	รวม	10.52	305			
2. ด้านการมีความรับผิดชอบต่อครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียน	ระหว่างกลุ่ม	0.10	3	0.03	0.54	0.65
	ภายในกลุ่ม	7.73	302	0.06		
	รวม	7.83	305			
3. ด้านการให้ความสำคัญกับการวิจัยในชั้นเรียน	ระหว่างกลุ่ม	0.07	3	0.02	0.59	0.62
	ภายในกลุ่ม	5.27	302	0.04		
	รวม	5.34	305			
4. ด้านการให้ความยอมรับนับถือครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียน	ระหว่างกลุ่ม	1.39	3	0.46	1.43	0.24
	ภายในกลุ่ม	41.41	302	0.32		
	รวม	42.80	305			
5. ด้านการส่งเสริมความก้าวหน้าในตำแหน่ง การงานของครูผู้ทำวิจัยในชั้นเรียน	ระหว่างกลุ่ม	1.18	3	0.39	1.25	0.29
	ภายในกลุ่ม	40.22	302	0.31		
	รวม	41.40	305			
รวม	**ระหว่างกลุ่ม**	**0.22**	**3**	**0.07**	**0.85**	**0.47**
	ภายในกลุ่ม	**10.83**	**302**	**0.09**		
	รวม	**11.04**	**305**			

จากตารางที่ 3 พบว่าบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงานโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

นอกจานั้นแล้ว จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อเปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำวิจัย พบว่าโดยภาพรวมมีค่า F เท่ากับ 0.76 และค่า p เท่ากับ 0.52 ซึ่งมากกว่าระดับนัยสำคัญทางสถิติที่กำหนดไว้ที่ .05 แสดงว่าไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านการส่งเสริมให้เกิดความสำเร็จของงานวิจัยในชั้นเรียน ด้านความรับผิดชอบต่อครูผู้ทำวิจัย ด้านการให้ความสำคัญกับการวิจัย ด้านการยอมรับนับถือครูผู้ทำวิจัย และด้านการส่งเสริมความก้าวหน้าในตำแหน่งงาน ล้วนมีค่า p มากกว่า .05 ทุกด้าน ซึ่งหมายความว่าไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติเช่นเดียวกัน ดังนั้นจึงสรุปได้ว่าบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของครู ไม่แตกต่างกันตามประสบการณ์ในการทำวิจัย ทั้งในภาพรวมและรายด้าน

อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 ในครั้งนี้มีประเด็นการอภิปรายผลดังนี้

1. ผลการวิจัยพบว่า บทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดคือด้านการให้ความสำคัญกับการวิจัยในชั้นเรียน รองลงมาคือด้านการมีความรับผิดชอบต่อครูผู้ทำวิจัย และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือด้านการส่งเสริมความก้าวหน้าในตำแหน่งการงานของครูผู้ทำวิจัย สะท้อนให้เห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษาให้ความสำคัญกับการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนในภาพรวมอย่างเหมาะสม ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากนโยบายและกลยุทธ์ของหน่วยงานต้นสังกัดที่มุ่งเน้นการพัฒนาครูให้มีความเป็นมืออาชีพและส่งเสริมการวิจัยอย่างต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Thongpaeng et al. (2024) ที่กล่าวว่าผู้บริหารมีบทบาทสำคัญในการสร้างวัฒนธรรมการวิจัยในสถานศึกษา รวมทั้งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ปัญญา คณะเมธ (2017) และ มนัสนันท์ สิทธิศักดิ์ (2022) ที่พบว่าบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนอยู่ในระดับมาก เนื่องจากมีการสนับสนุนด้านนโยบาย การนิเทศติดตาม และการพัฒนาครูอย่างต่อเนื่อง ตลอดจนงานวิจัยของ อภิชญา กิ่งแก้ว และ ณัฐวุฒิ สัพโส (2025) ที่ยืนยันว่าผู้บริหารมีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนงานวิจัยในสถานศึกษาให้เกิดผลเชิงปฏิบัติอย่างเป็นระบบ ซึ่งทั้งหมดสะท้อนให้เห็นว่าการบริหารจัดการของผู้บริหารมีผลโดยตรงต่อการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของครูในสถานศึกษาอย่างมีนัยสำคัญ

2. ผลการเปรียบเทียบบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาหนองบัวลำภู เขต 1 จำแนกตามระดับการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน และประสบการณ์ในการทำวิจัย พบว่าโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงให้เห็นว่าการรับรู้ของครูต่อบทบาทของผู้บริหารมีความสอดคล้องกันในทุกกลุ่ม ซึ่งอาจเป็นผลจากการกำหนดนโยบายและแนวทางการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนที่เป็นระบบและครอบคลุมทั้งองค์กร สอดคล้องกับผลการศึกษาของ จารี อ้นนาค (2015) และ ปัญญา คณะเมธ (2017) ที่พบว่าบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนอยู่ในระดับมากและไม่แตกต่างตามปัจจัยส่วนบุคคลของครู นอกจากนี้ ผลการวิจัยของ ณทธรา มณีวรรณ และสุภาวดี ลาภเจริญ (2021) ยังสนับสนุนว่าผู้บริหารมีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนอย่างทั่วถึง ขณะที่ คณินณัช กลิ่นหอม (2017) และ มนัสนันท์ สิทธิศักดิ์ (2022) ได้สะท้อนผลในทิศทางเดียวกันว่าการสนับสนุนของผู้บริหารมีลักษณะคงที่และไม่แตกต่างตามบริบทหรือคุณลักษณะของครู ทั้งนี้อาจเนื่องจากสถานศึกษาให้ความสำคัญกับการพัฒนาครูอย่างต่อเนื่อง มีการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนในลักษณะเดียวกันทั่วทั้งระบบ ส่งผลให้ครูได้รับการสนับสนุนอย่างใกล้เคียงกันและเกิดการรับรู้ต่อบทบาทของผู้บริหารในระดับที่สอดคล้องกัน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1. ควรนำผลการวิจัยไปใช้เป็นแนวทางในการกำหนดนโยบายและแผนการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนอย่างเป็นระบบ โดยเน้นการสนับสนุนด้านวิชาการ ทรัพยากร และการสร้างแรงจูงใจแก่ครูอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้การดำเนินงานวิจัยในชั้นเรียนมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

1.2. ควรใช้ผลการวิจัยเป็นข้อมูลพื้นฐานในการวางแผนพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษา โดยเฉพาะด้านทักษะการนิเทศ การให้คำปรึกษา และการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียน เพื่อยกระดับคุณภาพการจัดการเรียนรู้ของครูอย่างเป็นรูปธรรม

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1. ควรศึกษาปัจจัยเชิงสาเหตุที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการทำวิจัยในชั้นเรียนของครู เช่น ภาวะผู้นำของผู้บริหาร วัฒนธรรมองค์กร หรือแรงจูงใจในการทำวิจัย เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกที่สามารถนำไปพัฒนาการบริหารสถานศึกษาได้ดียิ่งขึ้น

2.2. ควรขยายขอบเขตการวิจัยไปยังระดับเขตพื้นที่การศึกษาอื่น หรือเปรียบเทียบระหว่างระดับการศึกษา เช่น ประถมศึกษาและมัธยมศึกษา เพื่อให้เห็นความแตกต่างของบริบทและสามารถนำผลไปประยุกต์ใช้ได้อย่างกว้างขวางมากขึ้น

เอกสารอ้างอิง

คณินณัช กลิ่นหอม. (2560). *บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียน โรงเรียนมาตรฐานสากล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 29* [วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี].

จารี อ้นนาค. (2558). บทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการวิจัยในชั้นเรียนของวิทยาลัยนาฏศิลป์ สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ กระทรวงวัฒนธรรม. *วารสารศึกษาศาสตร์ปริทัศน์, 30*(2), 20–35. https://so04.tci-thaijo.org/index.php/eduku/article/view/78554

ณทธรา มณีวรรณ, และสุภาวดี ลาภเจริญ. (2564). บทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 ตามทัศนะของครู. *สิกขา วารสารศึกษาศาสตร์, 8*(2), 98–107. https://so05.tci-thaijo.org/index.php/sikkha/article/view/249645

ปัญญา คณะเมธ. (2560). *บทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูในโรงเรียนระดับประถมศึกษา เขตอำเภอเขาคิชฌกูฏ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี เขต 2* [วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยบูรพา].

มนัสนันท์ สิทธิศักดิ์. (2565). บทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมการทำวิจัยในชั้นเรียนของครูโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดชัยนาท สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุทัยธานี ชัยนาท. *Journal of Roi Kaensarn Academi, 7*(8), 156–169. https://so02.tci-thaijo.org/index.php/JRKSA/article/view/255455

อภิชญา กิ่งแก้ว, และณัฐวุฒิ สัพโส. (2568). การศึกษาบทบาทของผู้บริหารในการส่งเสริมงานวิจัยในชั้นเรียนของครูในสถานศึกษากลุ่มเครือข่ายส่งเสริมประสิทธิภาพการจัดการศึกษา ศูนย์การศึกษาพิเศษ เขตการศึกษา 8 จังหวัดภาคเหนือตอนบน. *วารสารสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย, 8*(1), 305–325. https://so04.tci-thaijo.org/index.php/JSSMBU/article/view/279400

Thongpaeng, S., Dhedchawanagon, K., & Dhamatrakool, S. (2024). The role of administrators in promoting research in the classroom. *International Journal of Social Science and Economic Research, 9*(3), 836–852. https://doi.org/10.46609/IJSSER.2024.v09i03.012